

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

ATVEJO ANALIZĖ - TAS® 26 Išmoky pagal pensijų planus apskaita ir atskaitomybė

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

ATVEJO ANALIZĖ – 26-asis TAS „Išmokų pagal pensijų planus apskaita ir atskaitomybė“

Ivadas

Pensijų išmokų planai numato fondo steigimą. Darbuotojai gali mokėti įvairioms organizacijoms, pavyzdžiui, savitarpio pagalbos įstaigoms ar solidarumo fondui, per savo darbo laikotarpį mėnesines įmokas arba vienkartinės išmokas išėjus į pensiją. Kita vertus, organizacija stengiasi sukaupti išteklių mokėjimams, kuriuos ji mokės darbuotojams jiems išėjus iš darbo, paverčiant šiuos mokėjimus investicijomis. Dėl šios priežasties labai svarbu informuoti įmokas mokančius darbuotojus, kurie siekia gauti naudą išėjus į pensiją.

Šios atvejo analizės tikslas – paaiškinti, kaip sudaryti pensijų išmokų planą ir kaip atlikti reikiamus skaičiavimus pagal 26-ąjį TAS standartą.

Atvejo informacija

Ūkio subjektas „AR-DE“ buvo įkurtas 1950 metais Stambule. Pradėjęs savo veiklą kaip audimo cechas, jis virto visame pasaulyje veikiančia tekstilės ir aprangos įmone, turinčia daugiau nei 70 metų patirtį. 2022 metais bendrovėje iš viso dirbo 350 žmonių. Įmonės „AR-DE“ vidaus politika apima rūpinimąsi savo darbuotojais, bei daugelis darbuotojų dirba iki išėjimo į pensiją. Todėl 2000 metais buvo įkurtas ūkio subjektas „AR-DE pensijų fondas“, skirtas darbuotojų išėjimo į pensiją ir socialinės paramos įsipareigojimams vykdyti. Per šį įkurtą fondą pagal 26-ąjį TAS sudaromi pensijų išmokų planai, vykdomi išskaitymai iš darbuotojų atlyginimų, pasirinkti mokėjimai ir darbdavio įmokos. Šis fondas yra atsakingas už fondo turto ir išmokų valdymą.

Sukauptų pensijų išmokų planų, priklausančių ūkio subjektui „AR-DE pensijų fondas“, aktuarinė dabartinė vertė apskaičiuojama remiantis dabartiniais atlyginimais pagal 26-ąjį TAS. Ūkio subjektas „AR-DE pensijų fondas“ planuoja įmokas darbuotojams, skaičiavimams taikydamas procentą nuo jų einamojo metinio atlyginimo, kuris skiriasi priklausomai nuo darbo stažo. Atitinkamai, pagal išdirbtą darbo stažą mokamos įmokos ir darbuotojų vidutiniai mėnesiniai atlyginimai yra tokie:

Darbo stažas	Darbuotojų skaičius	Vidutinis mėnesinis atlyginimas	Darbuotojo įmoka	Darbdavio įmoka
5 – 15 metai	200	1 500 PV	5 %	8%
15 metų >	100	2 500 PV	1 %	8%

Be to, 80 % įnašų investuojama į vyriausybės obligacijas, kurių metinė palūkanų norma yra 10 %, o 20 % įnašų investuojama į įvairias akcijas. Apskaičiuota, kad vidutinė akcijų grąža siekia 15 %. Ūkio subjektas parengė planą, kaip užtikrinti, kad darbuotojo metinė pensijos išmoka būtų lygi 3 % darbo stažo metų, padauginta iš paskutinio vidutinio darbo užmokesčio (PVDU). PVDU nustatomas pagal 3 didžiausių iš eilės atlyginimų vidurkį.

Investicijos, įtrauktos į ūkio subjekto „AR-DE pensijų fondas“ pensijų išmokų planą, finansinėse ataskaitose parodomos tikrąja verte. Nors fondas teikia pirmenybę mažos rizikos finansinėms priemonėms, tokioms kaip vyriausybės obligacijos ir išdo vekseliai, jis taip pat investuoja į akcijas ir kitus vertybinius popierius. Fondas iš savo investicijų gauna dideles pajamas. Nuo 2022 metų fondo investicijos pagal pensijų išmokų planą yra šios:

AR-DE Pensijų fondo investicijos (tikra vertė)

Akcijos	2 100 480 PV
Obligacijos ir skolos popieriai	11 514 880 PV
Kitos investicinės priemonės	300 340 PV

Pensijų išmokų planą sudaro vienkartinės išmokos arba pensija tiems, kurie išeina iš įmonės, vienkartinė išmoka jo paveldėtojams darbuotojo mirties atveju ir išmoka darbuotojo nedarbingumo dėl nelaimingo atsitikimo atveju. Kitas ūkio subjekto „AR-DE“ turtas ir įsipareigojimai yra tokie:

Skola už tarpininkavimo komisinius	14 400 PV
Sukauptų išmokų suma	82 260 PV
Bendra dalyviams išmokėtų išmokų suma 2022 m. iš viso	385 280 PV
Administracinės išlaidos	264 400 PV
Grynasis turtas, tenkantis išmokoms laikotarpio pradžioje	14 151 800 PV

Klausimai diskusijai

1. Paruoškite ūkio subjekto „AR-DE“ nustatytų įmokų planą, atlikdami reikiamus skaičiavimus.
2. Sutvarkykite grynojo turto, tenkančio išmokoms ir grynojo turto, tenkančio išmokoms pokyčių ataskaitas, sudarydami ūkio subjekto „AR-DE“ nustatytų įmokų planą.

ATVEJO ANALIZĖS SPRENDIMAS – 26-asis TAS „Išmokų pagal pensijų planus apskaita ir atskaitomybė“

Ūkio subjektas planuoja įmokas savo darbuotojams apskaičiuodama procentą nuo jų einamojo metinio atlyginimo, kuris skiriasi priklausomai nuo darbo stažo. Taigi taikomi procentai yra tokie:

Ūkio subjekte daugiau nei 15 metų dirba 100 darbuotojų, taip pat jame dirba 200 darbuotojų nuo 5 iki 15 metų. Vidutinį metinį darbuotojų atlyginimą galima apskaičiuoti taip:

5 – 15 metų → 1 500 (vidutinis mėnesio atlyginimas) x 12 x 200 (darbuotojų skaičius) = 3 600 000 PV

Daugiau nei 15 metų → 2 500 (vidutinis mėnesio atlyginimas) x 12 x 100 (darbuotojų skaičius) = 3 000 000 PV

Atsižvelgiant į šiuos atlyginimus, darbuotojų ir darbdavio įmokos bus skaičiuojamos taip:

5 – 15 Metų → 3 600 000 PV x 0,05 = 180 000 (darbuotojo) ir

3 600 000 PV x 0,08 = 288 000 (darbdavio)

Virš 15 metų → 3 000 000 PV x 0,10 = 300 000 (darbuotojo) ir

3 000 000 PV x 0,08 = 240 000 (darbdavio)

Taigi investicijų grąžą galime apskaičiuoti taip:

5 – 15 metų:

$(180\,000 + 288\,000) \times 0,8 = 374\,400 \rightarrow 374\,400 \times 0,1 = 37\,440$

$(180\,000 + 288\,000) \times 0,2 = 93\,600 \rightarrow 93\,600 \times 0,15 = 14\,040$

} 51 480

Daugiau nei 15 metų:

$(300\,000 + 240\,000) \times 0,8 = 432\,000 \rightarrow 432\,000 \times 0,1 = 43\,200$

$(300\,000 + 240\,000) \times 0,2 = 108\,000 \rightarrow 108\,000 \times 0,15 = 16,200$

} 59 400

Remiantis šiais skaičiavimais, ūkio subjektas „AR-DE“ parengia nustatytų įmokų planą taip:

Darbo stažas	Vidutinis metinis atlyginimas	Darbuotojo įnašas	Darbdavio įnašas	Įnašai iš viso	Investicijų grąža
5 – 15 metai	3 600 000 PV	180 000 PV	288 000 PV	468 000 PV	51 480 PV
15 metų >	3 000 000 PV	300 000 PV	240 000 PV	540 000 PV	59 400 PV
IŠ VISO	6 600 000 PV	480 000 PV	528 000 PV	1 008 000 PV	110 880 PV

Kiti šio atvejo duomenys:

„AR-DE pensijų fondas“ investicijos (tikra vertė)	
Akcijos:	2 100 480 PV
Obligacijos ir skolos popieriai:	11 514 880 PV
Kitos investicinės priemonės:	300 340 PV

Skola už tarpininkavimo komisinius 14 400 PV.

Sukauptų išmokų suma 82 260 PV.

Bendra dalyviams išmokėtų išmokų suma 2022 m. iš viso 385 280 PV.

Patirtos administracinės išlaidos 264 400 PV.

2022 m. pradžioje įmonės grynasis turtas, tenkantis išmokoms, yra 14 151 800 PV.

Atitinkamai, grynojo turto, tenkančio išmokoms ir grynojo turto, tenkančio išmokoms pokyčių ataskaitos sudaromos taip:

GRYNOJO TURTO, TENKANČIO IŠMOKOMS ATASKAITA	
2022 M. GRUODŽIO 31 D.	
	2022 (PV)
TURTAS	
Investicija į ūkio subjekto YY pensijų ir paramos fondą (tikrąja verte)	
Akcijos	2 100 480
Obligacijos ir skolos popieriai	11 514 880
Kitos investicinės priemonės	300 340
Investicijos iš viso	13 915 700
Gautinos sumos	
Bendrovės įnašai	528 000
Sukauptos pajamos	80 640
Gautinos sumos iš viso	608 640
Turtas iš viso	14 524 340
ĮSIPAREIGOJIMAI	
Tarpininkavimo komisinių įsipareigojimai	14 400
Mokėtinos išmokos	82 260
Įsipareigojimai iš viso	96 660
GRYNASIS TURTAS, TENKANTIS IŠMOKOMS	14 621 000

GRYNOJO TURTO, TENKANČIO IŠMOKOMS POKYČIŲ ATASKAITA	
2022 M. GRUODŽIO 31 D.	
	2022 (PV)
GRYNOJO TURTO PAPILDYMAI	
Investicinės pajamos (įskaitant tikrosios vertės pokyčius)	110 880
Įnašai	
Darbuotojas	480 000
Darbdavys	528 000
Papildymai iš viso	1 118 880
IŠSKAITYMAI IŠ GRYNOJO TURTO:	
Dalyviams išmokėtos išmokos	385 280
Administracinės išlaidos	264 400
Išskaitymai iš viso	649 680
Grynasis grynojo turto padidėjimas	469 200
Išmokoms turimas grynasis turtas (metų pradžia)	14 151 800
GRYNASIS TURTAS, TENKANTIS IŠMOKOMS (METŲ PABAIGA)	14 621 000